

УДК 811.161.2"35"36

"Всі основні європейські мови можна вивчити за шість років, а рідну мову треба вивчати все життя", — цей крилатий вислів Вольтера став лейтмотивом урочистостей, що проходили у нашій країні з нагоди Дня української писемності та мови. Саме свято було започатковане більше п'ятнадцяти років відповідно до Указу Президента України (№ 1241/97) й відзначається воно щорічно 9 листопада в день ушанування пам'яті Преподобного Нестора Літописця, саме з якого, як вважають дослідники, й розпочалась українська літературна мова. Принагідно зазначимо, що нинішнього року виповнюється 900 років, як він закінчив свою основну працю — "Повість минулих літ".

З нагоди цього свята в Україні відбулась низка заходів. Так, Національний музей літератури України за підтримки Міністерства культури України провів вечір "Бринить, співає наша мова...", гостями якого стали, зокрема й наймолодші українці — учні загальноосвітніх київських шкіл. Гостей привітали перший заступник міністра культури Тимофій Кохан і секретар Національної спілки письменників України, головний редактор газети "Слово Просвіти" Любов Голота. Заступник директора з наукової роботи Інституту літератури імені Тараса Шевченка НАНУ Микола Сулима наголосив на ролі просвітителів Кирила і Мефодія та Нестора Літописця у становленні української писемності.

Вечір став своєрідним екскурсом в історію: започаткуванні та подальшому розвитку писемності та мови — від часів християнізації Русі й формування "книжної" староукраїнської мови до нової, якою писали свої твори Іван Котляревський, 245-ту річницю від дня народження якого Україна відзначатиме наступного року, нинішнього ж виповнюється 215 років з дня виходу поетової "Енеїди", та Тарас Шевченко. Саме наступний двохсотрічний ювілей Великого Кобзаря й надав цьогорічному святу української писемності та мови особливої ваги. Шевченкове "...і свого не цурайтесь" й нині дуже актуальне.

9 листопада — День української писемності та мови

Дев'ятого листопада вже учотирнадцяте стартував Міжнародний конкурс знавців української мови імені Петра Яцика. З нагоди відкриття цього патріотичного марафону на батьківщині його засновника — у Верхньому Синьовидному провели традиційне урочисте віче. Синьовиднівці та гості вшанували пам'ять свого ушанованого земляка, котрий, за словами Євгена Чикаленка, любив Україну "не лише до глибини душі, а й до глибини кишені". На переклад і друк англійською мовою "Історії України-Руси" Михайла Грушевського відомий меценат пожертвував 15 мільйонів доларів, за його фінансової допомоги було видано "Енциклопедію українознавства". Кілька разів перевидана у незалежній Україні, вона й дотепер залишається настільною для багатьох вітчизняних науковців, видавців, викладачів вищих навчальних закладів, студентів, учнів. Петро Яцик заснував Український науково-дослідний інститут Гарвардського університету (США).

У 2000 році завдяки старанням та коштам Петра Яцика було започатковано конкурс знавців української мови. Після смерті мецената (2001), справу продовжила Ліга українських меценатів, яка й до сьогодні опікується конкурсом. А його масштаби, до слова, вражають — щорічно у ньому беруть участь майже п'ять мільйонів школярів із 20 країн світу. Саме це й, безсумнівно, є найкращим пам'ятником засновнику цього конкурсу. У селі збереглася школа, де він навчався. Їй майже 200 років. Біля неї — пам'ятник щедрому землякові.

День української писемності та мови всі бажаючі відзначили Всеукраїнським диктантом національної єдності.

*Матеріал підготувала
Катерина Терещенко,
старший науковий співробітник відділу наукового
опрацювання документів і організації каталогів
(матеріали ЗМІ та інтернет-ресурсів)*

Надійшла в редакцію 20 листопада 2013 року